

Sygn. akt XIV C 1447/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 sierpnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Przemysław Okowicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Perlicjan

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2019 r. w Pile

sprawy z powództwa M. Z.

przeciwko W. Ś.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. oddała powództwo w całości;
2. kosztami postępowania obciąża powódkę w całości i z tego tytułu zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) zł, w tym kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i 17(siedemnaście) zł tytułem zwrotu opłaty od pełnomocnictwa.

Przemysław Okowicki

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 grudnia 2014 r., (data nadania) skierowanym przeciwko W. Ś., powódka M. Z. wniosła o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niej umowy darowizny nieruchomości położonej w N., gminie B., dla której Sąd Rejonowy w Koszalinie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), zawartej przez pozwaną i dłużnika M. B. (1) z pokrzywdzeniem powódki, której przysługuje wierzytelność w kwocie 189.500,00 zł z ustawowymi odsetkami, ustalona postanowieniem Sądu Rejonowego w Koszalinie z dnia 09 października 2012 r., w sprawie o sygn. akt: I Ns 1303/10 oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

Uzasadniając powyższe M. Z. wskazała, że postanowieniem Sądu Rejonowego w Koszalinie z dnia 09.10.2015r., sygn. akt: I Ns 1303/10 zasądził na rzecz powódki od M. B. (1) kwotę 189.500,00 zł z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności. Egzekucja skierowana przeciwko ww., prowadzona w sprawie Km 847/13 celem wyegzekwowania ww. kwoty okazała się bezskuteczna wobec czego postępowanie egzekucyjne zostało umorzone. Natomiast umową darowizny z dnia 15.12.2010 r., dłużnik M. B. (1) zbył pozwanej (swej siostrze) ww. nieruchomość (k. 2-5).

W odpowiedzi na pozew z dnia 15 lipca 2014 roku pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od strony powodowej na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając powyższe pozwana wskazała, iż dłużnik M. B. (1) od wielu lat zamieszkuje w S. Z. (1) gdzie zgromadził liczny majątek, a powódka mimo, iż sama również zamieszkuje w S. nie poczyniła działań celem zaspokojenia swojej wierzytelności ze składników majątku znajdującego się na terenie S. Z. (1). Pozwana nadmieniła, że dłużnik

posiada majątek, z którego powódka jest w stanie zaspokoić swoją wierzytelność, bez konieczności wytaczania przedmiotowego powództwa (k. 59-63).

Ponadto pismem procesowym z dnia 28 września 2015r., powódka wniosła o udzielenie na czas trwania postępowania zabezpieczenia roszczenia o zapłatę kwoty 189.500,00 zł poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości pozwanej położonej w miejscowości N., gmina B., nr działki (...), o pow. 0,1999 ha, dla której Sąd Rejonowy w Koszalinie, VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...).

Uzasadniając powyższe powódka podniosła, że w toku postępowania nieruchomość może zostać sprzedana i zmieni właściciela co pozbawi ją realnej możliwości dochodzenia zasądzonych na jej rzecz należności, natomiast powódka nie posiada żadnych informacji w zakresie innego majątku pozwanej (k. 98-99).

Na posiedzeniu w dniu 28 września 2015 r., strona pozwana wniosła o oddalenie wniosku oświadczając, że dłużnik posiada majątek, z którego powódka mogłaby zaspokoić swoją wierzytelność (k. 105-105v).

Na terminie rozprawy przeprowadzonej w dniu 17 lipca 2019 r., strony postępowania podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska (k. 359-360).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka M. Z. i dłużnik M. B. (1) zawarli związek małżeński w dniu 19 września 2003 r., w C., I., który następnie został rozwiązany przez rozwód w dniu 21 maja 2009 r., w C. C. of C. C., C., I.

Rozwód został uznany za skuteczny na obszarze Polski wyrokiem wydanym przez Sąd Okręgowy w Warszawie VII Wydział Cywilny Rejestrowy w sprawie o sygn. akt: VII Co 577/09. W czasie trwania związku małżeńskiego powódka i dłużnik nie zawierali umów majątkowych małżeńskich. Nie posiadali wspólnych małżeńskich nieruchomości zapisanych na własne nazwiska. Z małżeństwa M. Z. i M. B. (1) nie posiadają wspólnych dzieci. M. B. (1) posiadał zadłużenia, które zostały zabezpieczone nieruchomościami pozamałżeńskimi w postaci: 375 P. D., A.. 101, W., I. (...), (...). N. E. A., C., I. (...), 611 R. L., J., I. (...).

dowód: wyrok Sądu Okręgowego dla Okręgu C. Wydziału Okręgowego I. wraz z uwierzytelnionym tłumaczeniem z języka angielskiego wyroku w sprawie rozwiązania związku małżeńskiego, wydany w sprawie 09 d4100 (akta sprawy I Ns 1303/10, k. 123-150), odpis postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 30.09.2009r., (akta I Ns 1303/10, k. 215), Ugoda małżeńska stanowiąca część wyroku rozwodowego zawarta 22 kwietnia 2009 r., (k. 126-138 akt I Ns 1303/10), zeznania świadka W. Ś. – protokół rozprawy z dnia 14.11.2018r., (k. 321-322), protokół przesłuchania świadka M. B. (1) z dnia 31.05.2011r., (k. 220-222), protokół przesłuchania powódki z dnia 09.06.2017r., (k. 227-228).

W czasie trwania związku małżeńskiego powódki z M. B. (1), małżonkowie wybudowali dom mieszkalny na nieruchomości stanowiącej odrębną własność dłużnika w B., gminie B., dla której Sąd Rejonowy w Koszalinie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...).

Opisana wyżej niezabudowana działka gruntu nr (...), położona w obrębie ewidencyjnym N., została nabyta przez M. B. (1) w drodze umowy przeniesienia własności nieruchomości z dnia 04 stycznia 2005 r., zawartej w Kancelarii Notarialnej w K. przed Notariuszem B. K.- akt notarialny Repertorium „A” Nr (...).

dowód: elektroniczny odpis z księgi wieczystej (...) (k.), akta sprawy I Ns 1303/10, akt notarialny z dnia 20.08.2004 r., Repertorium A Nr (...)- umowa sprzedaży warunkowej, (akta sprawy I Ns 1303/10), akt notarialny z dnia 04.01.2005r., repertorium „A” Nr (...) (akta sprawy I Ns 1303/10), wydruk z księgi wieczystej nr (...) (akta sprawy I Ns 1303/10) protokół przesłuchania powódki z dnia 09.06.2017r., (k. 227-228), zeznania świadka W. Ś. – protokół rozprawy z dnia 14.11.2018r., (k. 321-322).

Wnioskiem z dnia 06.12.2010 r., (data złożenia w sądzie) M. Z. wniosła o podział majątku wspólnego powódki i M. B. (1). We wniosku powódka wskazała, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika wchodzi

nakłady na budynek wzniesiony na nieruchomości gruntowej, dla której Sąd Rejonowy w Koszalinie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...) o wartości 500.000,00 zł. Nadto wniosła o dokonanie podziału majątku dorobkowego poprzez zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwoty 250.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia wniosku do dnia zapłaty. M. B. (2) dowiedział się o wszczęciu przez powódkę postępowania o podział majątku wspólnego dopiero 14 lutego 2011 roku, w drodze poinformowania go przez (...) Rzeczypospolitej Polskiej o fakcie wszczęcia tego postępowania, wówczas załączono również odpis wniosku o podział majątku oraz dokumenty stanowiące załączniki tego wniosku.

dowód: akta sprawy I Ns 1303/10, kserokopia pisma Sądu Rejonowego w Koszalinie do (...) Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12.01.2011r., (k. 66-81), Pismo (...) Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14.02.2011r., (k. 64), wezwanie z dnia 11.01.2011r., (k. 65), zeznania pozwanej W. Ś. – protokół rozprawy z dnia 14.11.2018r., (k. 321-322).

W toku postępowania o podział majątku wspólnego, biegła sądowa mgr inż. E. S. w opinii dotyczącej określenia wartości nakładów powódki i M. B. (1) w postaci zabudowy działki gruntu nr (...) w okresie trwania związku małżeńskiego stron przy uwzględnieniu cen z dat poczynienia nakładów oraz w oparciu o stan budowy, treść umowy, oraz dokumentację ustaliła, iż wartość rynkowa przedmiotu opinii wynosi 379.000,00 zł.

dowód: opinia sądowa z dnia 10.08.2012r., (akta sprawy I Ns 1303/10)

Po wszczęciu postępowania o podział majątku wspólnego powódki i M. B. (1), J. B. działający w imieniu i na rzecz swojego syna M. B. (1) w drodze umowy darowizny zbył na rzecz pozwanej W. Ś. (swojej córki i jednocześnie siostry darczyńcy) zamieszkującej od wielu lat w B., działkę gruntową nr (...) o pow. 0,1999 ha położoną w obrębie (...) - N., zabudowaną budynkiem murowanym, przeznaczonym na cele mieszkaniowe, o powierzchni 250,00 m², nie wykończonym oraz budynkiem gospodarczym.

dowód: akt notarialny z dnia 15.12.2010 r., rep. A, Nr (...), (akta sprawy I Ns 1303/10), opinia biegłego sądowego z dnia 10.08.2012 r., (akta sprawy I Ns 1303/10), protokół przesłuchania powódki z dnia 09.06.2017r., (k. 227-228), zeznania pozwanej W. Ś. – protokół rozprawy z dnia 14.11.2018r., (k. 321-322).

Postanowieniem z dnia 09 października 2012r. Sąd Rejonowy w Koszalinie, I Wydział Cywilny, w sprawie o sygn. akt: I Ns 1303/10 dokonał podziału majątku wspólnego powódki M. Z. i M. B. (1) zasądzając na rzecz powódki od M. B. (1) spłatę w wysokości 189.500,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności. Postanowienie uprawomocniło się w dniu 14 października 2013 r.

Następnie powódka w roku 2013 zainicjowała przeciwko dłużnikowi postępowanie egzekucyjne celem wyegzekwowania ww. kwoty 189.000,00 zł, które prowadzono przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Koszalinie M. K.. Powódka wskazała wówczas we wniosku egzekucyjnym adres zamieszkania M. B. (1) jako: K., ul. (...). Tymczasem dłużnik od 1982r., zamieszkiwał na terenie S. Z. (1), o czym miała powódka wiedzę inicjując wcześniej postępowanie o podział majątku wspólnego. Stąd też Sąd Rejonowy w Koszalinie w toczącej się wówczas sprawie o podział majątku wspólnego podjął próbę doręczenia odpisu wniosku M. B. (2) na jego adres zamieszkania na terenie S. Z. (1). Korespondencja została wówczas doręczona dłużnikowi za pośrednictwem (...) Rzeczypospolitej Polskiej w C. w dniu 14 lutego 2011 r.,

Z uwagi na fakt, iż dłużnik przebywał od wielu lat za granicą, a Komornik Sądowy nie posiadał wiedzy w zakresie jego aktualnego adresu zamieszkania za granicą, a tym samym z uwagi na brak majątku dłużnika na terenie Polski, z którego można by było skutecznie prowadzić postępowanie egzekucyjne, postanowieniem z dnia 12 czerwca 2014 r. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

dowód: pismo (...) Rzeczypospolitej Polskiej w C. z dnia 02.05.2011r., (k. 29-30 akt I Ns 1303/210), postanowienie Sądu Rejonowego w Koszalinie Wydział I Cywilny z dnia 09.10.2012r., (k. 7), akta sprawy I Ns 1303/10, postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koszalinie M. K. z dnia 12.06.2014r., (k. 9-9v), zawiadomienie o przeszkodach w egzekucji – art. 827§ 1 k.p.c., z dnia 14.04.2014r., (k. 19-20), protokół przesłuchania świadka M. B.

(1) z dnia 31.05.2011r., (k. 220-222), protokół przesłuchania powódki z dnia 09.06.2017r., (k. 227-228), zeznania pozwanej W. Ś. – protokół rozprawy z dnia 14.11.2018r., (k. 321-322) .

W wyniku powyższych okoliczności powódka wystąpiła z przedmiotowym powództwem. W toku niniejszej sprawy na wniosek powódki M. Z., postanowieniem z dnia 07 października 2015 roku, Sąd Okręgowy w Poznaniu, XIV Wydział Cywilny udzielił powódce na czas trwania postępowania zabezpieczenia poprzez obciążenie nieruchomości położonej w miejscowości N., gmina B., numer działki (...), o pow. 0,1999 ha, stanowiącej przedmiot własności pozwanej W. Ś., zapisanej w księdze wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Koszalinie o numerze (...) hipoteką przymusową do kwoty 189.500,00 zł.

Na skutek zażalenia strony pozwanej z dnia 12 października 2015 roku, Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 19 stycznia 2016 r., wydanym w sprawie o sygn. akt: I ACz 2/16 zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił wniosek M. Z. o udzielenie zabezpieczenia.

dowód: postanowienie Sądu z dnia 07.10.2015r., sygn. akt: XIV C 1447/14, (k. 119), zażalenie strony pozwanej z dnia 12.10.2015r., (k. 122-124), postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 19.01.2016r., sygn. akt: IACz 2/16, (k.142-143v).

M. B. (1) posiada obywatelstwo amerykańskie i od roku 1982 zamieszkiwał w C. na terenie S. Z. (1). Tam też pracował, założył rodzinę i prowadził własną działalność gospodarczą. W czasie kiedy dokonana była darowizna na rzecz pozwanej W. Ś. dłużnik posiadał ruchomości w postaci samochodu B. (...), rok prod. 2000. Nadto posiadał on również wartościowy sprzęt elektroniczny i RTV, obrazy oraz meble. M. B. (3) dysponował wówczas oszczędnościami zgromadzonymi na rachunkach bankowych w: P. Bank, B. Bank (...), Bank (...) obecnie (...). W roku 2015 stan salda na rachunku w (...) Bank na dzień 20.08.2015r., wynosił 42,183,98 USD, z kolei saldo rachunku bankowego w (...) Bank (...) na dzień 03 czerwca 2016r., wynosiło 106,100.06 USD. W czasie dokonania darowizny na rzecz pozwanej siostry W. Ś., M. B. (1) posiadał nieruchomości mieszczące się pod adresem: 604 M. (...), D., (...), 375 P. D., A.. 101, W., I. (...), (...). N. E. A., C., I. (...), 611 R. L., J., I. (...).

dowód: zaświadczenie z banku (...) z uwierzytelnionym tłumaczeniem na język polski (k. 109-112), zaświadczenie z banku (...) z uwierzytelnionym tłumaczeniem na język polski (k. 165-1+66), zeznania pozwanej W. Ś. – protokół rozprawy z dnia 14.11.2018r., (k. 321-322), protokół przesłuchania świadka M. B. (1) z dnia 31.05.2011r., (k. 220-222), protokół przesłuchania powódki z dnia 09.06.2017r., (k. 227-228).

W dniu 20 lipca 2016 r., na mocy aktu zrzeczenia się sporządzonego przed notariuszem S. I. dłużnik M. B. (1) nabył nieruchomość położoną w 145 W. Dr., S., (...)- (...) C. C..

Obecnie dłużnik dysponuje majątkiem ruchomym w postaci samochodu osobowego marki B. (...) zakupiony 07.03.2016r., posiada własność nieruchomości położonej w powiecie L., stanie I. w miejscowości L. (parcela) U. 3, (działka) Lot 8, (kwartał) B. (...), adres: 36 E., Ln. L., (...), co do którego posiada wyłączne prawo własności, nieruchomość w postaci mieszkania znajdującego się w H. C. w stanie I. mieszcząca się pod adresem: 150 L. B., U. 17, B. G., I. (...).

dowód: tłumaczenie poświadczone notarialnie z języka angielskiego – „Akt zrzeczenia się” (k. 193-200), tytuł własności pojazdu wraz z tłumaczeniem poświadczone z języka angielskiego (k. 319-320), uwierzytelnione tłumaczenie z języka angielskiego dokumentu potwierdzającego własność (...) (k. 236-241), uwierzytelnione tłumaczenie z języka angielskiego dokumentu potwierdzającego własność (...) z dnia 19 listopada 2018r., (k. 325-332), dokument notarialny wraz z uwierzytelnionym tłumaczeniem z języka angielskiego (k. 349-353), protokół przesłuchania świadka M. B. (1) z dnia 31.05.2011r., (k. 220-222).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następującą ocenę dowodów.

Sąd uznał za wiarygodne w pełni dokumenty urzędowe, stanowiące podstawę ustaleń stanu faktycznego sprawy. Dokumenty urzędowe zostały sporządzone przez powołane do tego organy, w przepisanej formie i stanowiły dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 kpc).

Sąd dał wiarę zeznaniom złożonym przez świadka M. B. (1) jak i pozwanej w całości. Sąd miał na uwadze, że świadek jest osobą najbliższą dla pozwanej, jest jej bratem i w procesie stron może opowiadać się po jej stronie. Jednakże w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz twierdzeń strony nie można uznać, aby zeznania te złożone zostały na użytek niniejszego postępowania. W ocenie Sądu zeznania świadka były rzeczowe i spójne, zostały złożone w sposób szczerzy i spontaniczny. Nadto Sąd uznał, że zeznania M. B. (1) zostały poparte złożonymi w toku sprawy dokumentami.

Oceniając zeznania pozwanej Sąd rzecz jasna dostrzegał, iż strona, jako osoba bezpośrednio zainteresowane wynikiem procesu, może przedstawiać fakty i je interpretować w korzystny dla siebie sposób. Stąd też tak istotne znaczenie dla oceny zeznań stron miały inne przeprowadzone w sprawie dowody, co do których nie było podstaw do ich zakwestionowania.

Sąd uznał zeznania powódki za generalnie wiarygodne. Powódka zeznawała zdaniem Sądu w sposób logiczny. W zasadzie w przeważającej części zeznania powódki pokrywały się z zeznaniami świadka i pozwanej. Sąd nie dał wiary twierdzeniem powódki w zakresie w jakim twierdziła, że niewiarygodne są informacje świadka i pozwanej w kwestii posiadanego przez M. B. (3) majątku. Powódka nie przedłożyła żadnych dowodów pozwalających na poparcie swoich przypuszczeń. Nadto niezrozumiałe dla Sądu było działanie powódki, która wytoczyła egzekucję na terenie Polski, a nie na terenie Stanów Zjednoczonych gdzie oboje z dłużnikiem od wielu lat zamieszkują prowadzą życie rodzinne i zawodowe. Zaś wszczęła postępowanie egzekucyjne przed Komornikiem Sądowym na terenie Polski, gdzie dłużnik nie posiada żadnego majątku, a co więcej nie wskazała adresu dłużnika na terenie Stanów Zjednoczonych, zważywszy, że nim dysponowała, co spowodowało umorzenie postępowania egzekucyjnego wskutek stwierdzenia bezskuteczności. Odnosząc się do przedłożonego przez powódkę dokumentu w postaci wyroku rozwodowego dłużnika z jego drugą żoną z dnia 26 sierpnia 2018 roku, rzeczywiście wynika, iż według oświadczeń złożonych przez M. B. (1) i jego drugą żonę, w wyroku rozwodowym nie byli oni właścicielami żadnych nieruchomości. Nie mniej jednak, należy wskazać, że w dniu 5 kwietnia 2019 r., nabył na podstawie spadkobrania majątek w postaci nieruchomości w postaci mieszkania znajdującego się w H. C. w stanie I. mieszcząca się pod adresem: 150 L. B., U. 17, B. G., I. (...), nadto uwierzytelnieniem sporządzonym w dniu 19 listopada 2018 r., Naczelnik Ksiąg Wieczystych powiatu L., S. I. poświadcza zgodność i prawdziwość dokumentem nr (...) zarejestrowany 6.11.2018r., dokumentu ponownie rejestrowanego – poprzednio o numerze (...) (własność nieruchomości położonej w powiecie L., stanie I. w miejscowości L. (parcela) U. 3, (działka) Lot 8, (kwartał) B. (...), adres: 36 E., Ln. L., (...)). Zatem w ocenie Sądu należy wskazać, że przedłożony przez powódkę ww. dokument nie odzwierciedla sytuacji majątkowej dłużnika M. B. (1).

Za wiarygodne w całości Sąd uznał zeznania pozwanej W. Ś.. Sąd ocenił jej zeznania jako logiczne, wiarygodne, i wzajemnie komplementarne z zeznaniami świadka M. B. (1). Nadto znalazły one potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. Sąd miał także na uwadze, iż twierdzenia W. Ś., czy to zawarte w jej pismach procesowych, czy też przedstawiane w toku procesu podczas rozprawy sądowej były spójne i konsekwentne. Jednocześnie, w ocenie Sądu, nie ma jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż świadek i pozwana celowo uzgodnili treść swoich zeznań. Gdyby tak było w istocie, zeznania te byłyby ze sobą zgodne w najmniejszych detalach, o określonych zdarzeniach świadkowie i pozwana zeznawaliby w taki sam sposób. Tymczasem – zeznania W. Ś. i świadka są raczej wzajemnie komplementarne. W ocenie Sądu twierdzenia pozwanej nie zostały zakwestionowane oraz skutecznie podważone przez powódkę.

Sąd oddalił wniosek dowodowy strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego sprecyzowany w piśmie z dnia 22 września 2017 r., albowiem w ocenie Sądu dokumenty dotyczące sytuacji majątkowej dłużnika zgromadzone w toku przedmiotowego postępowania stanowiły wystarczający materiał dowodowy pozwalający na dojście do wniosków końcowych i rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, zatem w ocenie

Sądu nie było potrzeby powoływania w tym zakresie biegłego, tym bardziej, że skutkowałoby to przedłużeniem przedmiotowego postępowania.

Uwypuklić należy, że przedmiotowe postępowanie Sąd prowadził w granicach inicjatywy dowodowej stron. Sąd nie dostrzegł celowości, czy też potrzeby prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu oczekując, iż strony postępowania same będą w procesie należycie dbać o udowodnienie swoich racji oraz faktów, z których wywodziły skutki prawne (art. 6 k.c.), zważywszy, że obie strony postępowania były reprezentowane w toku niniejsze sprawy przez fachowych pełnomocników.

W tym miejscu należy także zauważyć, że Sąd dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego kieruje się zasadą, iż wiarygodność i moc dowodów ocenia według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału zebranego w danej, konkretnej sprawie.

Sąd zważył co następuję:

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę prawną roszczenia strony powodowej o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną względem niego stanowiły przepisy regulujące ochronę wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, a mianowicie instytucję tzw. skargi pauliańskiej, która została uregulowana w przepisie art. 527 § 1 i 2 k.c.

Zgodnie z art. 527 § 1 k.c. skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Natomiast § 2. ww. artykułu stanowi, że czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

Powołany artykuł wskazuje, że istota ich polega na zapewnieniu ochrony wierzycielowi w sytuacji, gdy majątek dłużnika nie pozwala na przeprowadzenie egzekucji pozwalającej na zaspokojenie wymagalnej wierzytelności. Sytuację taką § 2 art. 527 k.c. określa jako niewypłacalność i uzależnia od niej możliwość domagania się uznania czynności prawnej za bezskuteczną. Funkcja tzw. skargi pauliańskiej polega więc na ochronie wierzyciela przed nieojojalnymi względem niego czynnościami prawnymi dłużnika, dokonanyimi na korzyść osób trzecich (Z. Radwański, Zobowiązania – część ogólna, W-wa 1995, s.49).

Należy wskazać, że zgodnie z przytoczonym wyżej artykułem założeniami uznania czynności prawnej za bezskuteczną względem danego wierzyciela, które muszą wystąpić łącznie, są:

1. istnienie przedmiotu ochrony w postaci zaskarżalnej wierzytelności pieniężnej,
2. dokonanie przez dłużnika ważnej czynności prawnej z osobą trzecią,
3. uzyskanie w wyniku tej czynności przez osobę trzecią korzyści majątkowej,
4. spowodowanie przez tą czynność aktualnego w dacie orzekania pokrzywdzenia wierzyciela (w wyniku popadnięcia przez dłużnika na jej skutek w stan niewypłacalności lub zwiększonej niewypłacalności),
5. istnienie u dłużnika, w trakcie dokonywania czynności, świadomości, że działa z pokrzywdzeniem wierzycieli,
6. działanie osoby trzeciej w złej wierze, czyli jej wiedza lub możliwość dowiedzenia się – przy zachowaniu przez nią należytej staranności – o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Wierzyciel może żądać w drodze powództwa o ukształtowanie stosunku prawnego (art. 531 k.c.) by ww. czynności prawne zostały uznane w stosunku do niego za bezskuteczne, a w konsekwencji by wierzyciel mógł zostać zaspokojony z tego, co skutkiem owej czynności wyszło z majątku dłużnika lub do niego nie weszło.

Stosownie do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (por. A. Kidyba (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część ogólna, Lex 2014.). W procesie cywilnym realizację zawartą we wskazanym przepisie reguły zapewnia art. 232 k.p.c.

Zgodnie z art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę. Nie mniej jednak ustawodawca przewidział ułatwienia dowodowe w formie domniemań. Po pierwsze, w zakresie pokrzywdzenia wierzyciela poprzez uznanie, że taka sytuacja zachodzi, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (art. 527 § 2 k.c.) Po drugie, co do wiedzy osoby trzeciej o pokrzywdzeniu, gdy osoba trzecia pozostaje w bliskiej relacji z dłużnikiem (art. 527 § 3 i 4 k.c.). Jednakże konstrukcja art. 530 k.c. wskazuje, że również w sytuacji, gdy osoba trzecia pozostaje z dłużnikiem w bliskim stosunku, istotny jest nie charakter stosunku, ale charakter nabycia, odpłatny lub nieodpłatny. Z tej też przyczyny, do takiej osoby nie mają zastosowania domniemania prawne z art. 527 § 3 i 4 k.c.

Biorąc pod uwagę, że obalenie przyjętych domniemań należy do strony wywodzącej odmienne skutki prawne z nich płynące, należało uznać, że zebrany w sprawie materiałem dowodowym, powódka w żaden sposób nie wykazała istnienia, podstawowych przesłanek, które warunkowałyby uznanie przez Sąd skargi pauliańskiej za zasadną.

Z żądaniem uznania czynności prawnej za bezskuteczną względem siebie może wystąpić wierzyciel, przy czym jego wierzytelność musi istnieć najpóźniej w chwili zamknięcia rozprawy. W przedmiotowej sprawie, powodem jest M. Z.. Z dokonanych ustaleń wynika, że na dzień złożenia powództwa wartość wierzytelności przysługującej powódce z tytułu podziału majątku wspólnego dokonanego w dniu 09 października 2012 roku wynosi 189.500,00 zł. Wierzytelność ta została stwierdzona tytułem egzekucyjnym - prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Koszalinie z dnia 09 października 2012r., w sprawie I Ns 1203/10, zaopatrzonym w klauzulę wykonalności z dnia 14 października 2013r. Tym samym po stronie powódki, jako wierzyciela istniał przedmiot ochrony, uzasadniający skorzystanie ze skargi pauliańskiej.

Jeżeli chodzi o drugą przesłankę należy wskazać, że bezsporny pozostaje fakt, że w dniu 15 grudnia 2010 roku zawarta została w formie aktu notarialnego przed notariuszem T. P. – pomiędzy M. B. (1), w którego imieniu działał ojciec J. B. a pozwaną jego siostrą W. Ś. umowa darowizny zgodnie, z którą M. B. (1) darował na jej rzecz będącą jego własnością nieruchomości położoną w miejscowości N., gmina B., numer działki (...), o pow. 0,1999 ha, zapisaną w księdze wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Koszalinie o numerze (...).

Z kolei w przypadku bezskuteczności względnej wynikającej z art. 527 i n. k.c. korzyść majątkowa jest powiązana z odpowiednim uszczupleniem majątku osoby dłużnika. Wskazać należy, że korzyścią majątkową jest również nabycie rzeczy od dłużnika także wtedy gdy osoba trzecia nabywając ją płaci za rzecz nabytą cenę odpowiadającą wartości rynkowej tej rzecz (SA w G. w wyr. z 28.10.1999 r. (I ACa 638/99, OSA 2002, Nr 2, poz. 14, . SN w wyr. z 17.6.2004 r. (V CK 619/03, L.). W związku z powyższym należało przyjąć, że na skutek umowy darowizny z dnia 15 grudnia 2010 roku doszło do uzyskania korzyści majątkowej przez pozwaną W. Ś..

Koleją przesłankę stanowi zgodnie z art. 527 § 2 k.p.c. czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Definicja niewypłacalności nie została zdefiniowana w obowiązujących przepisach prawa. Jednakże pomimo braku definicji legalnej tego pojęcia mamy możliwość ustalenia właściwego jego rozumienia, a tym samym właściwego zastosowania w stosunku do analizowanych stanów faktycznych.

Pokrzywdzenie powstaje na skutek takiego stanu majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela. Potwierdzeniem prawidłowości wyżej zaprezentowanej koncepcji prawnej jest ugruntowane stanowisko doktryny i judykatury, w tym najnowsze orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. wyrok SN z dnia 21 marca 2017 r., sygn. akt I CSK 180/16, LEX nr 2305906) – „Zgodnie z art. 529 k.c. domniemanie działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela obowiązuje jedynie w wypadku, gdy dłużnik był niewypłacalny już w chwili darowizny albo stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny. Uwzględnienie powództwa opartego na art. 527 k.c. jest możliwe tylko w razie istnienia związku przyczynowego między zaskarżoną czynnością prawną a niewypłacalnością dłużnika”. Skarga pauliańska uzasadniona jest w sytuacji, gdy w wyniku działania dłużnika powstaje lub pogłębia się stan niewypłacalności. Na tym polega pokrzywdzenie wierzyciela, którego szanse na zaspokojenie własnej wierzytelności maleją na skutek działań dłużnika. Dłużnik staje się niewypłacalny w wyższym stopniu i wtedy, gdy zaspokojenie można uzyskać dodatkowym znacznym nakładem kosztów, czasu i ryzyka. Inaczej, stan niewypłacalności dłużnika w stopniu wyższym obejmuje i utrudnienie i odwleczenie zaspokojenia (por. wyrok SN z dnia 28.11.2001 r., IV CKN 525/00 – Lex 53110).W przedmiotowej sprawie omawiany związek nie został wykazany.

Sąd, aby dokonać oceny w kwestii stanu niewypłacalności dłużnika w dacie dokonania zaskarżonych czynności należałoby co do zasady ustalić skład majątku M. B. (1), z którego może być prowadzona egzekucja, a następnie porównać wartość tego majątku z wartością wierzytelności powoda.

W toku przedmiotowej sprawy ustalono, że w dacie dokonywania darowizny M. B. (1) dysponował trzema nieruchomościami gruntowymi zabudowanymi budynkami mieszkalnymi położonymi na terenie Stanów Zjednoczonych, posiadał również ruchomości w postaci samochodu osobowego marki B. (...), rok produkcji 2000, sprzęt elektroniczny, meble. Nadto, jak ustalono w toku przedmiotowego postępowania również w obecnej chwili dłużnik dysponuje majątkiem, z którego mógłby w pełni zaspokoić przysługującą jej wierzytelność z tytułu wydanego przez Sąd Rejonowy w Koszalinie postanowienia w przedmiocie podziału majątku wspólnego stron po ustaniu wspólności małżeńskiej. Z dokumentów złożonych do akt przedmiotowego postępowania wynika, że dłużnik na przestrzeni lat nabywał kolejno nieruchomości, posiadał majątek ruchomy, również z dokumentów bankowych wynika, że na rachunkach do niego należących gromadzone były znaczne oszczędności.

Sąd wskazuje, że dla potwierdzenia zasadności powództwa i tym samym wykazania niewypłacalności dłużnika powódka powoływała się właściwie jedynie na postanowienie komornika sądowego o umorzeniu egzekucji wobec jej bezskuteczności. Do postanowienia tego w ramach procesu ze skargi pauliańskiej nie należy przywiązywać jednak największego znaczenia.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że na skutek umowy darowizny z majątku dłużnika wyszła nieruchomość objęte ww. umową. Nie zostało jednak udowodnione, że w dacie dokonania zaskarżonych czynności dłużnik M. B. (1) nie posiadał innego majątku, z którego mógłby zaspokoić się wierzycielka.

Nie ulega wątpliwości i zarazem bezspornym jest fakt, że działania zmierzające do zaspokojenia wierzytelności okazały się być bezskuteczne. Jak wynika z niekwestionowanych przez dłużnika twierdzeń powoda zastosowane przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koszalinie M. K. środki egzekucyjne okazały się bezskuteczne wobec czego postępowanie egzekucyjne zostało umorzone na mocy postanowienia z dnia 12.06.2014r. Działania podejmowane przez wierzyciela mające na celu poszukiwanie majątku dłużnika na terenie Polski nie odniosły zamierzonego skutku (dłużnik nie figurował w bazie danych ZUS, (...), US, zapytanie wystosowane do systemu O. o rachunki bankowe dłużnika również wypadło bezskutecznie, nadto miejsce pobytu M. B. (2) nie było Komornikowi Sądowemu znane). Wynikało to z faktu, że powódka wiedząc, iż dłużnik posiada obywatelstwo amerykańskie i od 1982 r., mieszka w C. na terenie S. Z. (1), wskazała w postępowaniu egzekucyjnym jako adres dłużnika – adres na terenie Polski. Nadto mimo, iż Komornik Sądowy zawiadamiał powódkę w trybie art. 827 par. 1 k.p.c., o przeszkodach w prowadzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na przebywanie dłużnika na terenie S. Z. (1) i brak wiedzy w zakresie jego adresu- M. Z. nie wskazała organowi wykonawczemu, iż takim adresem dysponuje (o czym świadczy

fakt, że wskazała go w sprawie o podział majątku wspólnego). Zatem w ocenie Sądu bezskuteczność postępowania egzekucyjnego wynikała z wadliwości w jego prowadzeniu.

Na uwagę Sądu zasługuje również fakt, że jak już wcześniej wskazano zarówno powódka, jak i dłużnik M. B. (1) od wielu lat zamieszkują na terenie S. Z. (1), gdzie zgromadził swój majątek. Co więcej oboje mieszkają w tym samym mieście, natomiast powódka nie podjęła żadnych działań, ażeby zweryfikować i zaspokoić swoje wierzytelności ze składników majątkowych M. B. (1) tam się znajdujących. Zwłaszcza, że jak już wcześniej wspomniano z dłużnikiem zamieszkują w tej samej miejscowości, co również byłoby korzystniejsze dla powódki z punktu widzenia ponoszonych kosztów, a ewentualne prowadzenie przez nią postępowania egzekucyjnego nie wiązałoby się z takimi trudnościami.

Zatem w ocenie Sądu powódka nie wykazała jednak żadnych faktów, na podstawie których można w sposób logiczny wnioskować, że dłużnik jest niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

Z dyspozycji art. 527 k.p.c. wynika, że roszczenie pauliańskie przysługuje tylko wtedy, gdy dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Świadomość pokrzywdzenia wierzycieli towarzyszy dłużnikowi wtedy, gdy zdaje on sobie sprawę z tego, że następstwem dokonania przez niego czynności prawnej może być niemożność zaspokojenia wierzycieli z jego majątku. Nie musi być to świadomość pokrzywdzenia tego konkretnego wierzyciela, któremu przysługuje roszczenie pauliańskie, lecz wystarczy świadomość, że dokonana przez dłużnika czynność prawna może spowodować niemożność zaspokojenia ogółu wierzycieli (A. Ohanowicz, w: System Pr. Cyw., t. III, cz. 1, 1981, s. 948; M. Pyziak-Szafnicka, Ochrona wierzyciela, 1995, s. 115; Radwański, Zobowiązania, 2018, s. 32).

Zauważyć należy, że Sąd analizując żądanie pozwu i zebrany w sprawie materiał dowodowy w pierwszej mierze skupił się na tym, czy dokonana w grudniu 2010 roku czynność prawna, polegająca na darowaniu przez M. B. (1) pozwanej nieruchomości w postaci domu mieszkalnego przypadła na okres, w którym dłużnik był zobowiązany względem innych osób do świadczeń. Zatem Sąd zbadał, czy M. B. (3) w momencie dokonywania darowizny na rzecz pozwanej W. Ś. posiadał zobowiązania, które mogłyby wpłynąć na fakt ustalenia, iż ta umowa winna zostać uchylona z uwagi na przesłanki wynikające ze skargi paulińskiej, a co więcej w konsekwencji do uznania, że ta czynność prawna w postaci darowizny krzywdzi jakichkolwiek wierzycieli. W ocenie Sądu należało stwierdzić, że w momencie kiedy przedmiotowa nieruchomość była pozwanej darowana M. B. (3) nie posiadał wiedzy, iż powódka zainicjowała postępowanie o podział majątku wspólnego przed Sądem Rejonowym w Koszalinie. Wynika to z faktu, że co prawda powódka wystąpiła do Sądu Rejonowego w Koszalinie z ww. wnioskiem w dniu 06 grudnia 2010 r., (data wpływu), a umowa darowizny, na mocy której pozwana nabyła własność nieruchomości została sporządzona 15 grudnia 2010 r., to dłużnik M. B. (2) powziął informację o toczącej się z jego udziałem sprawie o podział majątku wspólnego dopiero w dniu 14 lutego 2011 roku. Zatem nie miał on wiedzy, iż w momencie dokonania darowizny toczy się z jego udziałem postępowanie dotyczące podziału majątku wspólnego, którego składnikiem była sporna nieruchomość. Tym samym nie sposób uznać ażeby w momencie dokonywania czynności dłużnik M. B. (1) miał świadomość, iż zbywają na rzecz pozwanej nieruchomości działają na szkodę powódki.

Z uwagi na powyższe nie znajdują w sprawie zastosowania domniemania w zakresie świadomości pokrzywdzenia, gdyż nie wykazano pierwszej zasadniczej przesłanki istnienia stanu niewypłacalności w chwili dokonania sprzedaży, na co zwrócono uwagę w pierwszej części niniejszego uzasadnienia.

Zaznaczyć także należy, że powódka w toku przedmiotowej sprawy poddała pod wątpliwość wiarygodność informacji w zakresie posiadanego przez dłużnika majątku. Niemniej jednak, jak już zostało wyżej wskazane mimo, iż powódka również zamieszkuje w C., nie podjęła żadnych działań pozwalających na zweryfikowanie prawdziwości istnienia majątku posiadanego przez M. B. (1) w dacie dokonania darowizny. M. Z. nie uczyniła w tej kwestii nic, jedynie ograniczyła się do przypuszczenia, iż podane informacje nie są wiarygodne.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 listopada 2007 r. stosownie do art. 6 k.c. wskazał, że ciężar udowodnienia faktu rozumieć należy z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, natomiast z drugiej strony konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu (II CSK 293/07,

Legalis nr 162518). Powódkę obciąża ciężar wykazania pokrzywdzenia wierzyciela, stąd w jej gestii leżało wykazanie zasadności dochodzonego pozwem roszczenia- czego nie uczyniła.

Resumując powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne, ponieważ powódka nie wykazała zasadności roszczenia dochodzonego niniejszym pozwem. Wobec powyższego należało orzec jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego stronie pozwanej należy się zwrot kosztów procesu. Wobec tego Sąd w pkt 2 wyroku obciążył nimi powódkę w całości i z tego tytułu zasądził od M. Z. na rzecz pozwanej W. Ś. kwotę 3.617,00 zł, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i 17,00 zł tytułem zwrotu opłaty od pełnomocnictwa.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie wyżej powołanych przepisów prawa, orzeczono jak w sentencji wyroku.

Sędzia Przemysław Okowicki